

Faculty of Arts, Commerce, Science, Social Science and Business Management
B.A/B.Com/B.Sc/BBA II-Year, CBCS-IV Semester Regular Examinations –June/July, 2022
PAPER: Second Language Hindi

भाग - अ

- I. निम्नलिखित में से किन्हीं 4 प्रश्नों का उत्तर दीजिए। (4X5=20 Marks)
1. रहीम के किसी एक दोहे का सारांश लिखिए।
 2. कवि बिहारीलाल ने नाम की महत्ता के बारे में क्या कहा?
 3. भगवान बुद्ध ने सारे विश्व को किस प्रकार का संदेश दिया?
 4. 'वे मुस्काते फूल नहीं' कविता में कवयित्री ने क्या दर्शाया है ?
 5. रामधारी सिंह दिनकर का परिचय लिखिए।
 6. हरिवंशराय बच्चन निराश व्यक्ति को क्या संदेश देते हैं।

भाग - आ

- II. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर विस्तार से लिखिए। (4X15=60 Marks)
7. (अ) निम्न लिखित दो संदर्भ की व्याख्या कीजिए।
 1. बिगरी बात बनै नहीं, लाख करौं किन कोय।
रहिमन फाटे दूध को, मथे न माखन होय।।
 2. जहाँ मनुष्यों में भीतर हरदम जलते हैं शोले,
बाँहों में बिजली होती, होते दिमाग में गोले।
 3. नीच निचाईं नहिं तजह, सज्जनहू के संग।
तुलसी चंदन विटप बसि, बिनु विष भए न भुजंग ॥
 8. (अ) किसी एक कविता का सारांश लिखिए।
 1. 'भगवान बुद्ध के प्रति' 2. 'तू क्यों बैठ गया है पथ पर' 3. कलम और तलवार

अथवा

(आ) निम्न लिखित एक कवि का परिचय लिखिए।

 1. बिहारीलाल 2. महादेवी वर्मा 3. हरिवंशराय 'बच्चन'
 9. (अ) रीतिकाल की प्रवृत्तियों पर प्रकाश डालिए।

अथवा

(आ) 'विद्यार्थी और अनुशासन' विषय पर निबंध लिखिए।
 10. निम्नलिखित गद्यांश को पढ़कर प्रश्नों के उत्तर दीजिए।

"शिक्षा का अर्थ विद्यार्थी की बहुमुखी प्रतिभा का विकास करना है। बहुत से लोग किताबी ज्ञान को ही बहुत महत्वपूर्ण मान लेते हैं। यह ठीक नहीं है। एक आदर्श विद्यार्थी वही हो सकता है जो अपने महाविद्यालय की सभी गतिविधियों में रुचि लेता हो। पढ़ने में तो वह सर्वप्रथम रहता ही है, पाठ्येत्तर क्रियाओं में भी वह उत्कृष्ट रहता है। महाविद्यालय में भाषण, वाद-विवाद कविता पाठ, निबन्ध प्रतियोगिताएँ चलती रहती हैं। एक आदर्श विद्यार्थी सभी में भाग लेकर अपनी प्रतिभा को प्रकट करता है। खेल-कूद में प्रतियोगिता के समय भी वह नेता बनकर रहता है।"

प्रश्न- 1. शिक्षा का अर्थ क्या है?

प्रश्न- 2. बहुत से लोग किस ज्ञान को बहुत महत्वपूर्ण मानते हैं?

प्रश्न- 3. एक आदर्श विद्यार्थी कौन हो सकता है?

प्रश्न- 4. महाविद्यालय में पाठ्यक्रम के अतिरिक्त कौन-कौन सी क्रियाएँ हो सकती हैं?

प्रश्न- 5. एक आदर्श विद्यार्थी अपनी प्रतिभा को कैसे प्रकट कर करता है?

Faculty of Arts, Commerce, Science, Social Science and Business Management
B.A/B.Com/B.Sc/BBA II-Year, CBCS-IV Semester Regular Examinations –June/July, 2022

PAPER: Second Language (Telugu)

Time: 3 hours

Max Marks: 80

విభాగం - ఏ (సంగ్రహ సమాధానాలు)

I ఈ క్రింది ఏవైనా నాలుగు ప్రశ్నలకు క్లుప్తంగా సమాధానములు వ్రాయండి (4x5=20 Marks)

1. "ఈ చీకటి వెన్నెల కాదా" __ సందర్భ సహితంగా వ్యాఖ్యానించండి
2. "ఎన్ని భీకర గ్రీష్మములు తిరిగిపోయినా" __ సందర్భ సహితంగా వ్యాఖ్యానించండి
3. సమతా మమతల గూర్చి కాళోజి చెప్పినది ఏమిటి?
4. దేవరకొండ బాల గంగాధర తిలక్ గూర్చి పేర్కొనండి
5. 'శకుంతల' పాత్ర స్వభావం
6. కపిలవాయి లింగమూర్తి పరిచయం

విభాగం - బి (వ్యాసరూప సమాధానాలు)

II ఈ క్రింది ప్రశ్నలకు వివరంగా సమాధానములు వ్రాయండి (4x15=60 Marks)

7. (a) "తలఁగక, యప్పు డట్లు సముదగ్రతః బేర్పిన యీర్ష్యబుద్ధి లో
 పలన యడంచి, మైత్రి గనుపట్టఁగ నింకను గొంత రాకపో
 కలు ఘటియించి, యే నతని గానములో గుణ దోష వర్తనల్
 దెలియుట నీతి, యా తెలివి ల్ కగునె జయ. మంచునెంచితిన్"
 ఈ పద్యాన్ని సందర్భ సహితంగా ప్రతిపదార్థ తాత్పర్యాలు వ్యాకరణాంశాల తో వ్యాఖ్యానించండి
 (లేదా)

- (b) "కనుగవకెంపుఁ బార మది కళ్ళళ మంతకు బెంపుదేర హ
 చ్చిన తమి మీరః జెక్కువగ చెమ్మటజార, ప్రలంబవైరి పై
 తన కసి దీర పట్టువిడి తాలిమి దూర సరోషభీషణా
 నన మలరార నాకమలనాభుని చెంతకుఁ జేరి యిట్లనెన్"
 ఈ పద్యాన్ని సందర్భ సహితంగా ప్రతిపదార్థ తాత్పర్యాలు వ్యాకరణాంశాల తో వ్యాఖ్యానించండి

8. (a) బలరామ సుభద్ర ల మధ్య జరిగిన సంవాదము ను గురించి వివరించండి
 (లేదా)

- (b) 'నారసింహ శతకం' లో శేషప్ప ప్రబోధించిన నీతులను వివరించండి

9. (a) వర్తమాన సమాజంలోని దుస్థితిని కవి తిలక్ చిత్రించిన తీరు వివరించండి
 (లేదా)

- (b) 'దేవరకొండ దుర్గం' పాఠం ఆధారంగా నాటి రాజుల శౌర్య ప్రతాపాలు వివరించండి

10. (a) సి.పి.బ్రౌన్ తెలుగు సాహిత్యానికి చేసిన సేవలను వివరించండి
 (లేదా)

- (b) 'నివురు తొలగిన నిప్పు' అనే కథలో రమణ పాత్ర వైశిష్ట్యాన్ని వివరించండి

Faculty of Arts, Commerce, Science, Social Science and Business Management
B.A/B.Com/B.Sc/BBA II-Year, CBCS-IV Semester Regular Examinations -June/July, 2022
PAPER-IV: Urdu Poetry & Prose

Time: 3 Hours

Max Marks: 80

(4X5=20 Marks) حصہ الف

نوٹ: درج ذیل سوالات میں سے کسی چار کے جوابات دیے جائیں، ہر سوال کے لیے پانچ نشانات مختص کیے گئے ہیں۔
 سوال نمبر ۱:- میرا نہیں یا امجد حیدر آبادی میں سے کسی ایک کا اجمالی تعارف پیش کیجیے۔

سوال نمبر ۲:- درج ذیل رباعی کی بحوالہ متن تشریح کیجیے۔

دنیاے دنی کو نقش فانی سمجھو رواد جہاں کو اک کہانی سمجھو

پر جب کرد آغاز کوئی بڑا کام ہر سانس کو عمر جادوانی سمجھو

سوال نمبر ۳:- جگت موہن لال رواں کی شخصیت پر اظہار خیال کیجیے۔

سوال نمبر ۴:- حسب ذیل قطعے کا مفہوم بحوالہ متن قلم بند کیجیے۔

سچھوڑ لٹریچر کو اپنی ہسٹری کو بھول جا شیخ و مسجد سے تعلق ترک کر اسکول جا

چاردن کی زندگی ہے کوفت سے کیا فائدہ کھا ذبل روٹی لکری کر خوشی سے پھول جا

سوال نمبر ۵:- مضمون کی قسموں میں سے سماجی اور اخلاقی مضامین پر نوٹ لکھیے۔

سوال نمبر ۶:- رپورتاژ سے کیا مراد ہے؟

(4X15=60 Marks) حصہ ب

نوٹ: درج ذیل سوالات میں سے کوئی چار کے تفصیلی جوابات مطلوب ہیں، ہر سوال کے لیے پندرہ نشانات مختص کیے گئے ہیں۔
 سوال نمبر ۷ (الف):- مرثیہ ”گرمی کا سماں“ کا خلاصہ اپنے الفاظ میں بیان کیجیے۔

(ب):- صنفِ رباعی اور قطعے کے فرق کو مثالوں کے ذریعے سمجھائیے۔

سوال نمبر ۸ (الف):- علامہ اقبال کا تعارف کرواتے ہوئے، نصاب میں شامل ان کے قطعے کی وضاحت کیجیے۔

(ب):- قطعہ گوئی کے تاریخی پس منظر پر تفصیلی سے اظہار خیال کیجیے۔

سوال نمبر ۹ (الف):- مردہ بدست زندہ کے حوالے سے مرزا فرحت اللہ بیگ کی مزاح نگاری کا جائزہ لیجیے۔

(ب):- طنز و ظرافت کے مختلف انداز کون کون سے ہیں؟ قلم بند کیجیے۔

سوال نمبر ۱۰ (الف):- رپورتاژ نگاری کا فنی جائزہ لیتے ہوئے، گل ہند کانفرنس کا تنقیدی جائزہ لیجیے۔

(ب):- اظہار اثر کی رپورتاژ نگاری پر تنقیدی مضمون تحریر کیجیے۔

Faculty of Arts, Commerce, Science, Social Science and Business Management
B.A/B.Com/B.Sc/BBA II-Year, CBCS-IV Semester Regular Examinations -June/July,2022

PAPER: Second Language Sanskrit

Time: 3 hours

Max. Marks: 80

चतुर्णां प्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे प्रश्नाःसमानाङ्काः।

4x5=20 Marks

1. श्रीधर भास्कर् वर्णेकर पण्डितस्य परिचयं कुरुत
2. चिन्ता ज्ञानानुवर्तिः अनर्था अपि प्रिया स्युः वाक्यमिदं ससन्दर्भं व्याख्यात ।
3. कृदन्तरूपाणि लिखत ।

1. दृशिर्+ क्त्वा
2. प्र+ नम् +ल्यप्
3. ष्टा+क्तवत्
4. दा+शानच्
5. वच् +व्य

4. यत्र दाता गृहीता च स्यवं कृशिकनन्दनः वाक्यमिदं ससन्दर्भं व्याख्यात ।
5. ध्रुवोपाख्यानस्य रचयितुः परिचयादिकं विवृत ।
6. कृदन्तरूपाणि लिखत ।

1. वि+ सृ +ल्यप्
- 2.श्रु+ क्त्वा
- 3.ज्ञा+ क्त
- 4 दा +शानच्
5. कृ +तव्य

II सर्वे प्रश्ना समाधेयाः।:

4x15=60 Marks

7. द्वयोः श्लोकयोः प्रतिपदार्यं तात्पर्यं च लिखत

अ) इदं कविभ्य पूर्वभ्यो नमोवाकं प्रशास्महे ।

विन्देम देवतां वचममृतमात्मनः कलाम् ॥

आ) विश्वम्बरा भगवती भवतीमसूत राजा प्रजीपतिसमो जनकः ते पिता ।

तेषां वधूस्त्वमसि नन्दिनी पार्थिवानां येषां कुलेषु सविता गुरुर्वयं च ॥

इ) लौकिनाना हि साधूनामर्थं वागनुवर्तते ।

ऋषीनां पुनराद्यानां वाचमर्थोनुधावति ॥

ई) उत्पत्ति परिपूतायाः किमस्याः पावनान्तरैः ।

तीर्थोदकं च वह्निश्च नान्यतः शुद्धिमर्हतः ॥

8. अ) सीतारामलक्ष्मणानां चित्रपटदर्शनं विवृणुत ॥

(अथवा)

आ) श्रीधर भास्कर वर्णेकर् अनुसृत्य विवेकानन्दस्य अमेरिकाप्रवेशं वर्णयत ।

9. अ) राजवाहनं विश्रुतोक्तं स्वीयकथां लिखत ।

(अथवा)

आ)ध्रुवोपाख्याने उत्तमं स्थानं प्राप्तुं ध्रुवेन कृत प्रयत्नानि विवृणुत ।

10. दशानां कृदन्तरूपाणि प्रत्यभिजानीत ।

1. भुक्त्वा
2. दत्त्वा
3. ज्ञात्वा
4. आनीय
5. प्रविश्य
6. नमिता
7. पठितुम्
8. उक्तवान्
9. कथितवान्
10. लिखितवान्
11. पश्यन्
12. वदन्ती
13. धारयन्
14. तन्वानाम्
15. स्थातव्यः

Faculty of Arts, Commerce, Science, Social Science and Business Management
B.A/B.Com/B.Sc/BBA II-Year, CBCS-IV Semester Regular Examinations -June/July, 2022
PAPER: Second Language Arabic

Time: 3 hours

Max Marks: 80

SECTION-A

Answer Any FOUR Questions, Each Question Carries 5 Marks. (4×5=20)

Q.I. Translate and give the reference of the following :

(1) ترجم العبارة الآتية مع الإشارة إلى نصها :

"ولد رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم الإثنين، اليوم الثاني عشر من شهر ربيع الأول، فكان أسعد يوم طلعت فيه الشمس، وقد مات أبوه وأمه رسول الله صلى الله عليه وسلم حامل به، فسماه جده محمد."

Q.II. Answer the following question :

(2) أجب عن الأسئلة الآتية :

(b) من أفضل نساء الجنة ؟ من سماه محمد

(a) Q.III. How many " INNA Wa Akhawatuha " is their and what are they :

(3) كم عددا لحروف المشبه بالفعل، و ما هي ؟

Q.IV. Write the names of famous Abbasid period poets

(4) اكتب أسماء الشعراء في العصر العباسي ؟

Q.V. Write the meanings of the following words :

(5) اكتب معاني الكلمات التالية ؟

(a) العصر (b) شاعر © صحابييات (d) الأدب (e) سيد

Q. VI. Write a note on any ONE of the following :

(a) Al- Hariri (b) Al- Jahiz

(6) اكتب عن أحد الآتية.

(a) الحريري (b) الجاحظ

50

SECTION- B (4×15=60)

Answer all Questions, Each Question carries 15 Marks (4×15=60)

Q.VII. Write the Summary of Biography of the Messenger peace be upon him :

(7) اكتب خلاصة سيرة الرسول صلى الله على

OR

Explain the Summary of the famous women companions of the messenger. ب ين
خلاصة " سيرة الصحابيات

Q.VIII. Write the Summary on " : Development of prose in Abbasid period :

(8) اكتب خلاصة " تطور النثر في العصر العباسي."

OR

Write a Note on any ONE of the following

: (a) Imam Malik (b) Imam Bukhari

اكتب عن أحد الآتيه.

(a) إمام مالك (b) إمام بخاري

Q.IX. Explain " Kana Wa Akhawatuha" With Examples .

(9) بين " كان وأخواتها مع الأمثلة."

OR

Describe " INNA Wa Akhawatuha" With Examples.

عرف " إن وأخواتها " مع الأمثلة .

Q. X. Write the Summary on " Islamic Literature During The Abbasid Period " .

(10) اكتب خلاصة عن " الأدب الإسلامي في العصر العباسي " .

OR

Write a note on any ONE of the following :

(A) Ibn Al-Muqaffa (b) Abu Muhammad Qasim Al-Hariri .

اكتب حول أحد الآتيه. (A) ابن المقفع (b) ابو
محمد قاسم الحريري
